

> Retouradres Postbus 40225 8004 DE Zwolle

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Prinses Beatrixlaan 2
Den Haag
Postbus 40225
8004 DE Zwolle
www.rvo.nl

Contactpersoon

T 088 042 42 42

Onze referentie
1370028271810

Relatienummer

Datum 25 juli 2024
Betreft Beslissing aanvraag

Geachte heer/mevrouw,

Op 24 april 2024 heb ik uw aanvraag voor een ontheffing voor productiedieren voor *Anoplopoma fimbria* (Zandvis) ontvangen. In deze brief leest u mijn besluit en wat dit voor u betekent.

Aanvraag

U vraagt een ontheffing aan om de *Anoplopoma fimbria* (Zandvis) te mogen houden voor productie van het vlees en voor productie van nieuw kweekmateriaal om met dit kweekmateriaal in een gesloten systeem te kunnen blijven produceren.

Overwegingen

U vraagt een ontheffing aan voor *Anoplopoma fimbria* (Zandvis). De expertcommissie van het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur heeft een beoordeling uitgevoerd en een positief advies uitgebracht. Dit advies heb ik meegenomen in mijn beoordeling. Hierbij heb ik de risicobeoordeling met betrekking tot de volksgezondheid, de diergezondheid, de biodiversiteit en het milieu, en het dierenwelzijn meegenomen.

Zandvis, ook wel zwarte kabeljauw genoemd is een langlevende mariene soort met een brede verspreiding die zich uitstrekt van Baja California tot Alaska, de Beringzee en tot aan de oostkust van Japan. De volwassen dieren worden beschouwd als diepzeevissen. Juveniele zijn pelagisch en verschijnen in de herfst rond de kustwateren van Zuidoost-Alaska en British Columbia. De temperatuur van het water waarbij zandvissen worden gevangen is 4-5 graden Celsius, broedbestanden worden op hetzelfde niveau gehouden. Eieren van de zandvissen zijn stenothermisch en stenohaline. Dit betekent dat ze niet goed om kunnen met grote schommelingen in het zoutgehalte en ze een beperkt temperatuurbereik kunnen verdragen. Zandvissen zijn opportunistische eters en voeden zich met vis, schaaldieren en wormen.

Volks- en diergezondheid, biodiversiteit en milieu

De kans op verspreiding van de zandvis in de Nederlandse wateren vanuit de diverse kweeksystemen is klein, doordat de dieren niet zomaar kunnen ontsnappen. De kwekerij is volledig afgesloten voor publiek, en daarnaast zorgen schermen of netten in of over alle tanks ervoor dat de dieren niet kunnen

ontsnappen. Het grootste risico met betrekking tot ontsnapping zijn de eitjes of larven die in het water vanuit de kwekerij ontsnappen. Het uitgaande water vanuit de hatchery zal behandeld worden met UV of Ozon om te voorkomen dat bevruchte eieren of larven kunnen ontsnappen, als zij door de eerste fysieke barrières heen zijn gekomen.

Bij het grow-out systeem wordt gebruik gemaakt van vier barrières zoals onder andere een rooster, een trommelfilter en eiwitafschuimer.

Regelmatige inspecties vinden plaats om potentiële ontsnappingspunten te identificeren en aan te pakken.

Het is niet aannemelijk dat de zandvis zich permanent kan huisvesten in Nederland, omdat de temperaturen van het water niet lang genoeg koud zijn. Volwassen dieren worden aangetroffen op diepten van meer dan 300 m waar de watertemperatuur gemiddeld 4 °C – 6 °C bedraagt. Daarnaast is de zandvis bijzonder gevoelig voor verstoring van de omgeving tijdens de vroege groei en ontwikkeling. Eieren ontwikkelen zich op diepte, terwijl larven zich aan de oppervlakte ontwikkelen in wateren die over het algemeen variëren van 12 °C tot 18 °C. Zandvissen zijn bijzonder kwetsbaar voor veranderingen in lokale watertemperaturen en kunnen onevenredig worden beïnvloed door veranderingen in hun habitat als gevolg van klimaatverandering.

De zandvis is een langlevende mariene soort met een brede verspreiding die zich uitstrekt van Baja California tot Alaska, de Beringzee en tot aan de oostkust van Japan. Doordat het niet aannemelijk is, op basis van literatuur, dat de volwassen zandvis kan overleven in het Nederlandse klimaat vormt hij op dit moment geen bedreiging voor de volks- en diergezondheid en de flora en fauna in Nederland.

Dierenwelzijn

De kwekerij werkt met diverse systemen, waardoor de temperatuur per systeem gehandhaafd kan worden en waardoor er minder kans is op mogelijke besmetting tussen de verschillende kweeksystemen.

De waterkwaliteit is de belangrijkste factor voor de dieren en die wordt continue gemonitord. Enkele waterwaardes worden elke dag gemeten zoals NH_4^+ en NO_2^- . NO_3^- wordt elke week gemeten. De waarde die wordt aangehouden voor NO_2^- ligt erg hoog met 5 mg/l. Richtlijn en streefwaarde die aangehouden zou moeten worden is <0,5 mg/l. Dit is als een voorwaarde gesteld voor deze ontheffing.

Zoals eerder aangegeven worden volwassen dieren beschouwd als diepzeevissen. Gezien de diepten (≥ 300 m) waarop deze vissen worden gevangen, lijkt het erop dat er veel problemen zouden ontstaan door het drukverschil tussen de diepte bij de vangst en het oppervlak. Zandvissen hebben echter geen zwemblaas of problemen met het evenwicht van gassen in de circulatie die over het algemeen worden waargenomen bij diepzeevissen die naar de oppervlakte worden gebracht. Verder is de soort robuust en wordt er zeer weinig sterfte waargenomen bij het binnenbrengen van wilde dieren in kweekfaciliteiten. Het verwerven van wilde broedbestanden is dus over het algemeen geen probleem.

De dieren worden zo steriel mogelijk gehouden. Echter is het aan te bevelen een balans te zoeken tussen het welzijn van de dieren, het steriel houden van de tanks en het schoonmaakregime. Daarnaast is er onderzoek gedaan naar het vervangen van vismeel in het voer voor de zandvis. Aangezien u nog geen keus heeft gemaakt in het voer wat aangeboden gaat worden zou het aan te bevelen zijn dit mee te nemen in de uiteindelijke keuze.

De dodingsmethode is humaan door een klap op het hoofd te geven of door de dieren door een elektrisch waterbad te sturen alvorens de dieren te slachten.

U geeft aan dat dode dieren elke dag verwijderd worden, maar u heeft niet aangegeven dat de dode dieren ook onderzocht worden. Het is aan te bevelen een afstrijkje te maken en (delen) van het dode dier microscopisch te (laten) onderzoeken om erachter te komen wat de mogelijke doodsoorzaak is. Verontreinigingen of verstoringen in het water van de tanks, kunnen een bedreiging zijn voor de overige dieren in de tank.

Datum
25 juli 2024

Onze referentie
1370028271810

Er is sprake van een systeemback-up zodat er voor kritieke componenten zoals watercirculatie- en beluchtingssystemen altijd stabiliteit behouden kan worden.

Het welzijnsaspect van de zandvis met betrekking tot de huisvesting en de manier van houden is voldoende op basis van de aangeleverde stukken.

Conclusie

De zandvis kan zonder risico's voor de volks- en diergezondheid, de biodiversiteit en het milieu, en het dierenwelzijn door [REDACTED] in commerciële systemen worden geproduceerd.

Besluit

Artikel 1

Voor het gebruik van de diersoort *Anoplopoma fimbria* (Zandvis) als productiedier, wordt aan [REDACTED] een ontheffing verleend van artikel 2.3, eerste lid, Wet dieren.

Artikel 2

De ontheffing wordt verleend onder de volgende voorwaarden:

- a. De voorschriften van de Wet dieren en het besluit houders van dieren worden nageleefd.
- b. Indien wijzigingen worden aangebracht, in gebruik, herkomst, bestemming óf als product, die van belang kunnen zijn voor bovenstaande beoordeling, stelt de aanvrager RVO hiervan op de hoogte;
- c. Wanneer nieuwe specifieke gegevens beschikbaar komen die de invloed van aangevraagde soort (*Anoplopoma fimbria* (Zandvis)) op de inheemse flora en fauna en volksgezondheid in een ander daglicht stellen, wordt RVO daarvan op de hoogte gesteld.
- d. Het gehalte NO_2^- (nitriet) en NH_4^+ (ammonium) wordt dagelijks gemeten. Het gehalte NO_3^- (nitraat) wordt wekelijks gemeten. De richtlijn en streefwaarde van NO_2^- is hierbij maximaal 0,5 mg/l.
- e. De dode dieren die uit de tanks verwijderd worden, worden onderzocht. De doodsoorzaak kan relevant zijn voor de overige dieren in de tanks. Zo nodig worden aanvullende maatregelen getroffen.
- f. Een systeemback-up is aanwezig, zodat er stabiliteit gewaarborgd wordt van de watercirculatie- en beluchtingssystemen.
- g. De houder voert een registratie van de waterkwaliteit en de bezetting en vissterfte per tank.
- h. De locatie waar de vissen gehouden worden is de geïsoleerde bedrijfshal van [REDACTED].
- i. Minimaal jaarlijks wordt een periodiek bedrijfsbezoek uitgevoerd door een praktiserend en gespecialiseerde dierenarts.

Artikel 3

Deze ontheffing kan worden gewijzigd of ingetrokken, als niet wordt voldaan aan artikel 2.

Artikel 4

Dit besluit treedt inwerking met ingang van 25 juli 2024.

Dit besluit geldt uiterlijk tot 25 juli 2029.

Datum
25 juli 2024

Onze referentie
1370028271810

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. De datum bovenaan deze brief is de verzenddatum.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl/bezwaar. Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, Postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval onze referentie, het briefkenmerk en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt. U vindt onze referentie en het briefkenmerk in de rechter kantlijn van deze brief.

Meer informatie

Heeft u vragen, kijk dan op www.rvo.nl. Of neem telefonisch contact met ons op: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

Met vriendelijke groet,

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
namens deze:

Teammanager Vergunningen Natuur Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Dit bericht is automatisch gegenereerd en bevat daarom geen handtekening